

Sound & Science: Digital Histories

Archives NAG: Brief Ir. A. Dubois et al., Comité van Voorbereiding van een Geluidstichting [aan een serie instellingen, over de oprichting van de Geluidstichting] + Concept Statuten Geluidstichting, 21.03.1934. [Letter Ir. A. Dubois et al., Committee for the Preparation of a Sound Foundation [to a series of institutes, about the formation of the Sound Foundation] + Draft Regulations Sound Foundation, 21.03.1934].

<https://acoustics.mpiwg-berlin.mpg.de/node/1341>

Scan licensed under: [CC BY-SA 3.0 DE](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/de/) | Max Planck Institute for the History of Science

's-Gravenhage, 21 Maart 1934.
Prinsessegracht 23

Aan

Door de "Stichting voor Materiaalonderzoek" werd in het vorige jaar een Commissie in het leven geroepen voor de bestudeering van de acoustische eigenschappen van bouwmaterialen. Het bleek toch, dat door de toenemende bouw van groote woningcomplexen en het toenemend gebruik van voorwerpen, die hinderlijk geluid veroorzaken, zoowel binnenshuis als buitenshuis meer dan vroeger last wordt ondervonden van lawaai, zoodat de vraagstukken van geluidsisolatie en absorptie door scheidingswanden meer naar voren komen. Het leek noodig de wijze van meting van het geluid en het bepalen van de zgn. acoustische eigenschappen van bouwmaterialen aan een nadere studie te onderwerpen, opdat voor architecten, gemeentebesturen enz. de noodige gegevens voor een juiste wijze van bouwen beschikbaar zouden komen.

Tijdens hare werkzaamheden kwam ter kennis van genoemde commissie, dat acoustische keuringen van bouwmaterialen sedert eenige jaren werden uitgevoerd te Delft onder leiding van Prof. Dr. C. Zwikker. Behalve de acoustische eigenschappen van bouwmaterialen zijn er echter vele andere zaken, die in het brandpunt van de belangstelling staan bij de bestrijding van het geraas in steden; men zal moeten vaststellen in welke maat en hoe de sterkte van het gedruisch kan worden uitgedrukt en moeten bepalen wanneer het hinderlijk wordt. Wellicht zal men kunnen komen tot normen voor de toelaatbare gedruischsterkte in een woonwijk, een industriële wijk, een gemengde wijk. Wellicht kan men komen tot een rationeele lawaai-bestrijdingsmethode.

Een andere kant van het geluidsvraagstuk is de acoustiek in zalen. Radio en sprekende film brengen hun problemen mee.

Op al deze gebieden wordt verspreid gewerkt, zonder dat er eenheid of samenwerking is, terwijl op veel plaatsen de noodige kennis vrijwel geheel ontbreekt. Het leek daarom gewenscht een centrum te organiseeren, waar de technische wetenschappelijke kant van de geluidsvraagstukken in volle omvang tot behandeling kan komen, waaraan belanghebbenden zich kunnen wenden om voorlichting, waar keuringen en adviezen kunnen worden verstrekt, in het kort vanwaar de verspreiding van de zoo noodige kennis van de geluidsvraagstukken kan uitgaan.

Het kwam de commissie voor, dat voor een dergelijk centrum de vorm van een Stichting de meest aangewezen is.

Intusschen bleken van de zijde van Prof. Dr. A. D. Fokker en van Prof. Dr. C. Zwikker reeds plannen voor het in het leven roepen van een dergelijke Stichting te bestaan.

Besloten werd toen te trachten door een gemeenschappelijke actie tot oprichting van een "Geluidstichting" te geraken en de bijgevoegde concept-statuten werden opgemaakt, nadat ook overleg was gevoerd met den Heer Ir. A. de Mooy ACzn, secretaris van de Centrale Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek, opdat de nieuwe Stichting geheel zou passen in het kader van de wet van 30 October 1930 tot regeling van genoemd onderzoek.

De Stichting beoogt het algemeen belang te dienen en het maken van winst is in de Statuten dan ook uitdrukkelijk uitgesloten.

De wijze, waarop de leden van de Raad van Bestuur worden verkozen, waarborgt een breede basis voor de Stichting. Doordat een lid van deze Raad wordt benoemd door de Stichting voor Materiaalonderzoek, wordt verband gelegd tusschen de bestudeering van de acoustische eigenschappen van materialen en het materiaalonderzoek in het

algemeen. Overigens staan deze twee Stichtingen onafhankelijk naast elkaar.

Voor het contact met de verschillende lichamen en groepen in de maatschappij, die belang hebben bij geluidsvraagstukken, is de Commissie van Bijstand gedacht. Deze zal de Raad van Bestuur op waardevolle wijze van advies kunnen dienen.

De ontworpen statuten maken het mogelijk niet alleen vertegenwoordigers van alle belanghebbende groepen in deze commissie op te nemen, doch ook bepaalde personen uit te noodigen daarin zitting te nemen. Op deze wijze zullen al degenen, die iets bij kunnen dragen tot de verspreiding van betere kennis van de geluidsvraagstukken, in het centrum van de Stichting tezamen kunnen worden gebracht.

Ter vermindering van misverstand is het wellicht nuttig reeds thans mede te deelen, hoe de verhouding van de Geluidstichting zal zijn ten opzichte van adviseerende ingenieurs en bureaux op geluidsg gebied. De Stichting treedt in het algemeen met hen niet in concurrentie. Zij bepaalt zich tot het wetenschappelijk technisch onderzoek van de vraagstukken, die daarvoor geschikt en rijp zijn, tot metingen en keuringen. Zij zal ook het aangewezen lichaam zijn voor het geven van meer algemeene adviezen, waaraan veelal researchwerk moet voorafgaan, bv. aan overheidslichamen bij de eventuele opstelling van bouwvoorschriften.

Aangaande de werkwijze van de Stichting ligt het voor de hand, dat het in de eerste plaats op haar weg zal liggen om de werkzaamheden in Delft te bestendigen en op een vaste basis te stellen. Zoolang deze kunnen geschieden in verband met het onderwijs en de opleiding van natuurkundige ingenieurs, zoodat van de gastvrijheid van het Natuurkundig Laboratorium der Technische Hoogeschool kan worden gebruik gemaakt, zullen de kosten zich beperken tot de bezoldiging van een geschoold onderzoeker en de bekostiging van instrumentarium. De kosten van keuringen zullen door de opdrachtgevers worden vergoed. Indien een of ander lichaam een bepaald onderzoek onder leiding van de Stichting wenscht ter hand te nemen, zal dat lichaam den door de Stichting aan te stellen onderzoeker honoreeren. Behalve zulk werk, in opdracht van anderen uitgevoerd en door de belanghebbenden bekostigd, moet de Stichting spontaan onderzoekingen ter hand kunnen nemen. Zij zou daartoe moeten kunnen rekenen op een budget van f 5000.- per jaar.

Gaarne vernemen wij nu of U bereid is tot de oprichting van de Geluidstichting, waarvan wij de concept-statuten bijsluiten, mede te werken.

Het ligt in de bedoeling de lichamen, die tot medewerking bereid blijken te zijn, t.z.t. uit te noodigen tot het zenden van een vertegenwoordiger naar een constituerende vergadering.

Gaarne zien wij Uw antwoord, dat U gelieve te adresseeren aan den laatstondergeteekende, Prinsessegracht 23 te 's-Gravenhage, vóór 20 April a.s. tegemoet.

Het Comité van voorbereiding,
Ir. A. Dubois,
Prof.Dr. A.D. Fokker,
Ir. G.L. Tegelberg,
Ir. M.E.H. Tjaden,
Dr.Ir. E.B. Wolff,
Prof.Dr. C. Zwikker,
Ir. W.A. Slinkers, secretaris.

Concept

STATUTEN VAN DE GELUIDSTICHTING

in het leven geroepen bij de voor den notaris A.J. Tassemeijer te 's-Gravenhage dd. .... verleden akte.

Artikel 1.

De Stichting draagt de naam "Geluidstichting" en is gevestigd te 's-Gravenhage.

Artikel 2.

De Stichting stelt zich ten doel de behandeling van geluidsvraagstukken in de ruimste zin van het woord en de verspreiding van de kennis daaromtrent; zij beoogt niet het maken van winst.

Artikel 3.

De geldmiddelen van de Stichting bestaan uit het stichtingskapitaal en worden verder verkregen door jaarlijksche bijdragen en bijdragen ineens, subsidies, het vorderen van vergoedingen voor onderzoekingen, het opnemen van gelden, het aannemen van schenkingen, het aanvaarden van erfstellingen en legaten, en uit anderen hoofde.

Artikel 4.

1. De Stichting wordt bestuurd door een Raad van Bestuur, bestaande uit minstens 5 en hoogstens 7 leden. Hij wordt bijgestaan door de in Artikel 7 bedoelde Commissie van Bijstand.

2. Op de 31e December van ieder jaar, te beginnen met 31 December 1935, treedt een van de leden van de Raad van Bestuur af.

De ranglijst voor de aftreding wordt door de Raad van Bestuur vastgesteld.

De afgetrede personen zijn aanstonds weder benoembaar.

3. De Raad van Bestuur kiest uit zijn midden een Voorzitter en een Ondervoorzitter, die den Voorzitter bij verhindering, afwezigheid of ontstentenis vervangt. De Raad van Bestuur kan aan den Voorzitter en aan den Ondervoorzitter als zoodanig ontslag verleenen.

4. De Raad van Bestuur kan uit zijn midden een secretaris en een penningmeester kiezen, dan wel hiervoor personen buiten de Raad van Bestuur benoemen. Beide functies kunnen door één persoon vervuld worden.

5. De Raad van Bestuur vertegenwoordigt de Stichting in en buiten rechte. Tegenover derden blijkt van de medewerking van de Raad van Bestuur voldoende door de medewerking van den Voorzitter.

6. De Raad van Bestuur is bevoegd procuratichouders aan te stellen en te ontslaan. Bij die aanstelling worden hun bevoegdheden geregeld.

Artikel 5.

1. Voor de benoeming van 4 leden van de Raad van Bestuur worden uitgenoodigd de Senaat van de Technische Hoogeschool te Delft voor één lid, het Koninklijk Instituut van Ingenieurs voor één lid, de Stichting voor Materiaalonderzoek voor één lid en de in Artikel 7 genoemde Commissie van Bijstand voor één lid.

Deze leden kunnen ten allen tijde worden ontslagen door het lichaam, dat hen benoemd heeft; ontslag op eigen verzoek kan door de Raad van Bestuur worden verleend.

2. Voor de vijfde plaats in de Raad van Bestuur vult de Raad zich zelf aan in overleg met het Dagelijksch Bestuur van de Bijzondere Organisatie voor Nijverheid, Handel en Verkeer ingevolge de wet op het toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek (verder de Nijverheidsorganisatie genoemd).

3. Indien vervulling van de zesde en zevende plaats door de Raad van Bestuur wordt gewenscht, vult de Raad zichzelf aan.

4. Voor de voorziening in een op eenigerlei wijze open gekomen plaats van de leden, bedoeld in lid 1 van dit artikel, wordt door de Raad van Bestuur hetzelfde lichaam, dat het lid wiens plaats openkomt heeft benoemd, uitgenoodigd wederom een lid te benoemen.

De voorziening in een op eenigerlei wijze open gekomen plaats van het lid, bedoeld in lid 2 van dit artikel, geschiedt wederom in overleg met de Nijverheidsorganisatie.

5. Voor zoover aan de uitnoodigingen tot benoeming van een lid van de Raad van Bestuur binnen een door de Raad van Bestuur te stellen termijn niet wordt voldaan, vult de Raad van Bestuur in overleg met de Nijverheidsorganisatie zichzelf aan.

6. Zoolang in een open zijnde plaats niet is voorzien, vormen de zitting hebbende leden de Raad van Bestuur.

7. Voor de eerste maal bestaat de Raad van Bestuur uit de navolgende personen:

- a.
- b.
- c.
- d.
- e.

De sub a genoemde wordt beschouwd als te zijn benoemd door de Senaat van de Technische Hoogeschool te Delft, de sub b genoemde door het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, de sub c genoemde door de Stichting voor Materiaalonderzoek en de sub d genoemde door de in Artikel 7 genoemde Commissie van Bijstand. De sub e genoemde wordt beschouwd als te zijn benoemd in overleg met de Nijverheidsorganisatie.

Artikel 6.

1. De Raad van Bestuur neemt besluiten overeenkomstig een door hem vast te stellen reglement; geen van de leden kan meer dan één stem uitbrengen. De Raad van Bestuur kan regelen geven omtrent het schriftelijk uitbrengen van de stem bij verhindering een vergadering van de Raad van Bestuur bij te wonen, zoodat omtrent het houden van een schriftelijke stemming zonder een vergadering bijeen te roepen.

2. De Raad van Bestuur stelt jaarlijks een verslag vast omtrent de werkzaamheden en de bereikte resultaten, zoodat een verslag omtrent de geldelijke toestand, een balans en een rekening van uitgaven en ontvangsten. Hij brengt deze bescheiden ter kennis van degenen, die de leden van de Raad van Bestuur hebben benoemd, van degenen, die tot de geldmiddelen van de Stichting bijdragen, en voorts van degenen, die naar het oordeel van de Raad van Bestuur daarvoor in aanmerking komen.

Artikel 7.

1. De Raad van Bestuur wordt bijgestaan door een Commissie van Bijstand. Deze Commissie bestaat uit een onbepaald aantal leden. Zij hebben zitting voor een tijdvak van 3 jaar en zijn aanstonds weder benoembaar.

2. De Raad van Bestuur kan lichamen of vennootschappen, die naar zijn oordeel daarvoor in aanmerking komen, uitnoodigen voor een bepaald tijdvak van 3 jaar een lid van die Commissie te benoemen. De Raad van Bestuur beslist of deze lichamen of vennootschappen na afloop van dat tijdvak wederom uitgenoodigd zullen worden een lid van de Commissie van Bijstand te benoemen en zoo telkenmale na een tijdvak van 3 jaar. Deze lichamen of vennootschappen zijn bevoegd het door hem benoemde lid te ontslaan en in zijn plaats al of niet een ander te benoemen.

De Raad van Bestuur kan ook personen uitnoodigen om in de Commissie van Bijstand zitting te nemen.

3. Een tusschentijds benoemd lid treedt af op het tijdstip, waarop het lid, wiens plaats hij inneemt, zou hebben moeten aftreden.

4. Bij de oprichting van de Stichting bestaat de Commissie van Bijstand uit de volgende leden, benoemd door het (de) achter hun naam vermelde lichaam of vennootschap:

. . . . .

Artikel 8.

1. De Commissie van Bijstand dient de Raad van Bestuur desgevraagd of eigener beweging van advies. Zij stelt een reglement vast, dat de goedkeuring van de Raad van Bestuur behoeft.

2. De Raad van Bestuur kan de Commissie van Bijstand of door hem daaruit te benoemen commissies uitnoodigen bepaalde werkzaamheden, ook zoodanige, die voortvloeien uit zijn bestuursbevoegdheid, te verrichten. Hij stelt met betrekking tot die werkzaamheden de noodige reglementen vast en heeft het recht personen aan bedoelde commissies toe te voegen. De Commissie van Bijstand en de daaruit te benoemen commissies zijn ten aanzien van die werkzaamheden steeds aan de Raad van Bestuur verantwoording schuldig.

Artikel 9.

Wijziging of aanvulling van de statuten kan plaats hebben door de Raad van Bestuur, echter na overleg met de Nijverheidsorganisatie en na de Commissie van Bijstand gehoord te hebben.

Artikel 11.

Op de wijze als in Artikel 10 bepaald is voor wijziging of aanvulling van de statuten, kan door de Raad van Bestuur de Stichting opgeheven worden. Het desbetreffend besluit van de Raad van Bestuur regelt tevens de wijze van vereffening en het tijdstip van opheffing van de Stichting en stelt de bestemming van de eventueel resterende bezittingen vast.

Artikel 12.

In alle gevallen, niet in deze statuten voorzien, beslist de Raad van Bestuur.

Verzonden aan:

Kon. Ned. Automobiël Club, Lange Vijverberg 10, den Haag.
Directie van de Ned. Spoorwegen, Utrecht.
A.N.W.B. Toeristenbond v. Nederland, Parkstraat, den Haag.
Hinderwetvereniging, Valckenierstr.2, Amsterdam C.
Vereen. v. Ned. Gemeenten, Paleisstr.1, den Haag.
Ned. Instituut voor volkshuisvesting en stedenbouw, Kloveniers-
burgwal 70, Amsterdam C.
Directeur Generaal van de Arbeid, Nieuwe Uitleg, den Haag.
Bond voor Materialenkennis, Da Costakade 104, Amsterdam W.
Vereen. van Handelaren in Bouwmaterialen in Nederland, Keizers-
gracht 13, Amsterdam C.
Avro, Keizersgracht 107, Amsterdam C.
V.P.R.O., Nieuwe Gracht 27, Utrecht.
K.R.O., Heerengracht 118, Amsterdam C.
Vara, Heuvellaan 33, Hilversum.
Phoni, Huizen.
Bond van Ned. Architecten, Weteringschans 102, Amsterdam C.
Ned. Instituut v. Architecten, Enschedeschestr.104a, Hengelo.
Ned. Bond van Werkgevers in Hotel-, Restaurant-, Café- en
aanverwante bedrijven, Lange Voorhout 102, den Haag.
N.V. Philips' Gloeilampenfabr., Eindhoven.
Kon. Luchtvaart Mij. v. Ned. en Koloniën N.V., Hofweg 9, den Haag.
Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel, Nassauplein 5, Haarlem.
Ned. Mij. tot bevordering der geneeskunst, Keizersgracht 327,
Amsterdam C.
Ned. Bioscoop Bond, Achtergracht 19, Amsterdam.
Technisch-Economisch Genootschap, Oude Amersfoortschew.56, Hilversum.
Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid, 's-Gravenhage.
Bond van Bedrijfsautohouders in Ned., Gr. Hertoginnel.16, den Haag.
A'damsche Huiseigenaarsvereen. Marnixstr.405, Amsterdam.
Vereen. v. Huis- en Grondeigenaren "het Eigendom", Alexanderstr.26,
den Haag.
Vereen. v. Huiseigenaren "Onderling Belang", Willemstr.57, den Haag.
Ned. Bond v. Huis- en Grondeigenaren en Bouwondernemers,
Tournooiveld 3, den Haag.
Patroonsvereen. Rott. Bouwkring, "Algemeen Belang", Zomerhofplein 4,
Rotterdam.
Eerste Patroonsvereen. "Rott. Bouwkring", Rotterdam.
Vereen. Ons eigendom, Zomerhofplein 2, Rotterdam.
Amstels Bouwvereen., de Lairessestr.146, Amsterdam Z.
Vereen. "het Eigendomsrecht", Weteringschans 84c, Amsterdam C.
~~de~~ Hoofdinspecteur van de Arbeid te:
Maastricht, Breda, Rotterdam, Utrecht, Amsterdam, Haarlem,
Arnhem, Deventer, 's-Gravenhage, Groningen.
College van B. en W. van de gemeenten:
Assen, Leeuwarden, Apeldoorn, Arnhem, Nijmegen, Groningen,
Maastricht, Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Tilburg, Amsterdam,
Haarlem, Hilversum, Enschede, Zwolle, Utrecht, Middelburg,
Delft, Dordrecht, 's-Gravenhage, Leiden, Rotterdam, Schiedam.

Ned. Ver. v. Huisvrouwen, L. v. Meerderw. 50c, den Haag.

*del. 10/14/34 Bouwk. Vereen. "Onaansiening & Nijheid",
L. v. Meerderw. 195, den Haag.*

Verzonden aan:

Kon. Ned. Automobiël Club, Lange Vijverberg 10, den Haag.
Directie van de Ned. Spoorwegen, Utrecht.
A.N.V.B. Toeristenbond v. Nederland, Parkstraat, den Haag.
Hinderwetvereniging, Valckenierstr. 2, Amsterdam C.
Veren. v. Ned. Gemeenten, Paleisstr. 1, den Haag.
Ned. Instituut voor volkshuisvesting en stedenbouw, Kleveniers-
burgwal 70, Amsterdam C.
Directeur Generaal van de Arbeid, Nieuwe Uitleg, den Haag.
Bond voor Materialenkennis, Da Costakade 104, Amsterdam W.
Veren. van Handelaren in Bouwmaterialen in Nederland, Keizers-
gracht 13, Amsterdam C.
Avro, Keizersgracht 107, Amsterdam C.
V.P.A.O., Nieuwe Gracht 27, Utrecht.
K.R.C., Meerengracht 118, Amsterdam C.
Vera, Nieuwellaan 33, Hilversum.
Phoni, Huizen.
Bond van Ned. Architecten, Weteringschans 102, Amsterdam C.
Ned. Instituut v. Architecten, Enschedeschestr. 104a, Hengelo.
Ned. Bond van Werkgevers in Hotel-, Restaurant-, Café- en
aanverwante bedrijven, Lange Voorhout 102, den Haag.
N.V. Philips' Gloeilampenfabr., Eindhoven.
Kon. Luchtvaart Mij. v. Ned. en Koloniën N.V., Hofweg 9, den Haag.
Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel, Maasauplein 5, Haarlem.
Ned. Mij. tot bevordering der geneeskunst, Keizersgracht 327,
Amsterdam C.
Ned. Bioscoop Bond, Achtergracht 19, Amsterdam.
Technisch-Economisch Genootschap, Oude Amersfoortschew. 56, Hilversum.
Hoofdinspecteur van de Volkgezondheid, 's-Gravenhage.
Bond van Bedrijfsautohouders in Ned., Gr. Hertoginnel. 16, den Haag.
A'damsche Huiseigenaarsveren. Marnixstr. 408, Amsterdam.
Veren. v. Huis- en Grondeigenaren "het Eigendom", Alexanderstr. 26,
den Haag.
Veren. v. Huiseigenaren "Onderling Belang", Willemstr. 57, den Haag.
Ned. Bond v. Huis- en Grondeigenaren en Bouwondernemers,
Tournooiveld 3, den Haag.
Patroonsveren. Rott. Bouwkring, "Algemeen Belang", Zomerhofplein 4,
Rotterdam.
Gerate Patroonsveren. "Rott. Bouwkring", Rotterdam.
Veren. Ons eigendom, Zomerhofplein 2, Rotterdam.
Amstels Bouwveren., de Lairessestr. 146, Amsterdam E.
Veren. "het Eigendomsrecht", Weteringschans 84c, Amsterdam C.
Hoofdinspecteur van de Arbeid te:
Maastricht, Breda, Rotterdam, Utrecht, Amsterdam, Haarlem,
Arnhem, Deventer, 's-Gravenhage, Groningen.
College van B. en W. van de gemeenten:
Assen, Leeuwarden, Apeldoorn, Arnhem, Nijmegen, Groningen,
Maastricht, Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Tilburg, Amsterdam,
Haarlem, Hilversum, Enschede, Zwolle, Utrecht, Middelburg,
Delft, Dordrecht, 's-Gravenhage, Leiden, Rotterdam, Schiedam.

Ned. Ver. v. Huisvrouwen, P. v. Meerdervoort 50c, den Haag.